

සංවර්ධන සන්නිවේදන මෙවලමක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාවේ
ප්‍රජා ගුවන් විදුලියේ කාර්යභාරය .

(කොත්මලේ ප්‍රජා ගුවන් විදුලි සේවය ඇසුරින් කරනු ලබන
ප්‍රත්‍යයක අධ්‍යයනයක්.)

කේ.එම්. කරුණාරත්න.

MACO/M/2R/97

කැලණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ සමාජවිද්‍යා පීඨයේ ජනසන්නිවේදනය
පිලිබඳ සමාජීය විද්‍යාපති පර්යේෂණ උපාධිය සඳහා
ඉදිරිපත් කරන ලදී.

1999 සැප්තැම්බර්.

නිකුත්වන සාරාංශය

සන්නිවේදනය, සංවර්ධන ක්‍රියාවලියේ දී වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටුකරයි. මේ සඳහා විවිධ සන්නිවේදන විධික්‍රම භාවිත කළ හැකිය. ජනසන්නිවේදන මාධ්‍යය, සාම්ප්‍රදායික සන්නිවේදන මාධ්‍යය ,රාජ්‍ය අංශයේ හා පෞද්ගලික අංශයේ නිලධාරීන් ආදී පුළුල් ක්ෂේත්‍රයක සන්නිවේදන වාහක මේ සඳහා යොදාගත හැකියි. ගුවන් විදුලිය සංවර්ධන ක්‍රියාවලියේ දී භාවිත කළහැකි ඉතා ප්‍රබල මෙන්ම ප්‍රතිඵලදායක සන්නිවේදන මෙවලමකි. සංවර්ධනය වන රටවල් බොහොමයක සංවර්ධන ව්‍යාපෘති දියත් කිරීමේදී සංවර්ධන සන්නිවේදන මාධ්‍යයක් ලෙස ගුවන් විදුලිය භාවිත කොට ඇත. මෙහි දී විශේෂයෙන් ම ජාතික ගුවන් විදුලියට වඩා ප්‍රතිඵලදායක ලෙස භාවිත කොට ඇත්තේ ප්‍රජා ගුවන් විදුලියයි. ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණ අධ්‍යයනයේ අරමුණ වූයේ සංවර්ධන සන්නිවේදන මෙවලමක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රජා ගුවන් විදුලිය ක්‍රියාත්මක වී ඇති ආකාරය පිළිබඳ විශ්ලේෂණාත්මක අධ්‍යයනයක යෙදීමයි.

සංවර්ධන සන්නිවේදන මෙවලමක් ලෙස කොත්මලේ ප්‍රජා ගුවන් විදුලිය ආශ්‍රයෙන් සිදුකරනු ලබන ප්‍රත්‍යයක අධ්‍යයනයක් තුළින් ශ්‍රී ලංකාව තුළ ජාතික සංවර්ධන වැඩපිළිවෙලවලදී ප්‍රජා ගුවන් විදුලියේ දායකත්වය පිළිබඳ විශ්ලේෂණාත්මක විග්‍රහයක යෙදීමට අපේක්ෂිතයි. ප්‍රජා ගුවන් විදුලිය ආරම්භයේ සිට මේ දක්වා (1981 - 1999) කාල පරිච්ඡේදය තුළ සංවර්ධන කාර්යයට දායකවී ඇති ආකාරයත්, වර්තමානයේ එහි ස්වරූපය සහ මුහුණ දෙන සීමා සහ අභියෝග පිළිබඳවත් සොයා බලන ලද අතර ඒ සඳහා විකල්ප සංවර්ධන සන්නිවේදන ආකෘති යෝජනා කිරීම ද සිදුකරන ලදී.

මෙම පර්යේෂණ නිබන්ධනයේ දී මූලිකම සාකච්ඡාවට භාජනය වූයේ සංවර්ධනය හා සංවර්ධනාත්මක සංතිවේදනය යන සංකල්ප ගොඩනැගීම හා විකාශනය වීම පිළිබඳවයි. එමෙන්ම ඉහත සංකල්ප බටහිර සමාජ සංකල්පයන් පදනම් කරගනිමින් එම සමාජ අවශ්‍යතා නියෝජනය වන ආකාරයට ගොඩනැගීම නිසා හටගත් අර්බුද හා සීමාවන් පිළිබඳවත් මෙහිදී අවධානය යොමු කරන ලදී. විශේෂයෙන්ම තුන්වන ලෝකයේ රටවල් සංවර්ධනය අත්පත් කරගැනීම සඳහා මෙම න්‍යාය හා අකෘති භාවිත කිරීම නිසා අපේක්ෂිත අරමුණු හා අත්පත් කරගත් ප්‍රතිඵල අතර පරස්පරතාවක් ඇති විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ගොඩනැගූ නව සංවර්ධක හා සන්නිවේදන ආකෘති හා න්‍යායන් පිළිබඳව ද මෙහි දී අවධානය යොමු විය.

දෙවනුව, සාකච්ඡාවට භාජනය කරන ලද්දේ සංවර්ධන සන්නිවේදන මෙවලමක් ලෙස ප්‍රජා ගුවන් විදුලි සංකල්පය භාවිතය හා විකාශනය පිළිබඳවයි. ප්‍රජා ගුවන් විදුලි සංකල්පය ජාත්‍යන්තරව ගොඩනැගීම හා එය නිර්වචනය කොට ඇති ආකාරයන් ඒ විකාශනය සහ භාවිතයන් පිළිබඳ අත්දැකීම් ආදියත් සාකච්ඡාවට භාජනය විය. එමෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රජා ගුවන් විදුලිය ආරම්භය හා විකාශනයන් සංවර්ධන සංතිවේදන මෙවලමක් ලෙස ඉටු කොට ඇති ඓතිහාසික මෙහෙවර පිළිබඳව ද අවධානය යොමු විය.

තුන්වෙනුව, සංවර්ධන සන්නිවේදන මෙවලමක් ලෙස කොන්මලේ ප්‍රජා ගුවන් විදුලියේ කාර්යභාරය පිළිබඳව සාකච්ඡා කරන ලදී. මෙහි දී කොන්මලේ ප්‍රජා ගුවන් විදුලිය ආරම්භය හා විකාශනය පිළිබඳවත් මූලික ශ්‍රවණ කලාපයේ සංවර්ධන අවශ්‍යතා (සමාජ, ආර්ථික, සංස්කෘතික, දේශපාලනික ආදී) ඉටුකර

ගැනීමට මැදිහත්කරුවකු ලෙස දායක වී ඇති ආකාරය පිළිබඳවත් අවධානය යොමු කරන ලදී.

කොත්මලේ ප්‍රජා ගුවන් විදුලි මූලික ග්‍රවන කලාපය පදනම කරගනිමින් සිදු කරන ලද බහුවිධ සිද්ධි අධ්‍යයනය තුළින් ලබාගත් ගුණාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක දත්ත මත පිහිටා සංවර්ධන සන්නිවේදන මෙවලමක් ලෙස ප්‍රජා ගුවන්විදුලිය ඉටුකොට ඇති ඓතිහාසික කාර්ය භාරය පිළිබඳවත්, වර්තමානයේ දී ඉටුකළ හැකි සමාජ වගකීම්වල පරාසයන් මෙන්ම එහිදී මුහුණ දෙන අර්බුද හා සීමා පිළිබඳවත් සාකච්ඡාවට භාජනය කරන ලදී. එමෙන්ම එම අර්බුද හා සීමා ජයගත හැකි විකල්ප සංවර්ධන සන්නිවේදන ආකෘති යෝජනා කිරීමද මෙහි දී සිදුකොට තිබේ.

පර්යේෂණ ගැටලු:-

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා හඳුනාගත් පර්යේෂණ ගැටලු නම්,

1. සංවර්ධන සන්නිවේදන මෙවලමක් ලෙස ප්‍රජා ගුවන් විදුලියේ කාර්ය භාරය කුමක් ද ?
2. එම කාර්යභාරය ඉටුකිරීමේදී පැන නගින සීමා සහ අභියෝග මොනවා ද ?
3. එම සීමා/අභියෝග ජයගත හැකි උපාය මාර්ග මොනවා ද ?
4. සංවර්ධන සන්නිවේදන කාර්යභාරය ඉටුකිරීමට සුදුසු ප්‍රජා ගුවන් විදුලි ‘නව සංවර්ධන සන්නිවේදන ආකෘති’ ගොඩනැගිය හැකි ද ? යන්න සොයා බැලීම ආදියයි.

ක්‍රමවේදය

මෙම පර්යේෂණ අධ්‍යයනයේ පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රය වූයේ කොත්මලේ ප්‍රජා ගුවන් විදුලියේ මූලික ශ්‍රවණ කලාපයයි. මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්පොළ සහ නාවලපිටිය යන ප්‍රදේශන්, නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කයේ කොත්මලේ ප්‍රදේශයන් මූලික ශ්‍රවණ කලාපයට අයත්වේ.

දත්ත එක්රැස්කිරීම සඳහා බහුවිධ සිද්ධි අධ්‍යයන ක්‍රමය භාවිත කරන ලදී.

එහිදී,

1. මූලික සමීක්ෂණයක් පැවැත්වීම

කොත්මලේ ප්‍රජා ගුවන් විදුලි මූලික ශ්‍රවණ කලාපය ආවරණය වන පරිදි අහඹු ලෙස තෝරාගත් නියැදියක් සමීක්ෂණයට භාජනය කරන ලදී. එම නියැදියට 100 දෙනකු ඇතුළත් විය. එහිදී ගොවියන්, වෙළඳුන්, රජයේ හා පෞද්ගලික අංශයෙහි රැකියාවල යෙදෙන්නන්, ආගමික නායකයන්, ගෘහණියන්, ප්‍රජා නායකයින්, රැකියා විරහිත තරුණ තරුණියන්, පාසැල් සිසුන් යන සියලු සමාජ කොටස් නියෝජනය වන අයුරින් තෝරාගන්නා ලදී

පුස්තකාලය
කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය (ශ්‍රී ලංකාව)
කැලණිය,

මසක් තුළ සමීක්ෂණ කටයුතු නිම කළ අතර ඒ සඳහා 10 දෙනෙකුගෙන් යුත් සමීක්ෂණ කණ්ඩායමක් තෝරා ගන්නා ලදී. ඔවුන්ට සමීක්ෂණ කටයුතු පිළිබඳ සතියක පමණ පුහුණුවක් ද ලබාදෙන ලදී.

2. ඉලක්කගත කණ්ඩායම් සාකච්ඡා
 - * තෝරාගත් ග්‍රාමක කණ්ඩායම් කීපයක් සමග සම්මුඛ සාකච්ඡා පැවැත්වීම සහ
 - * ගුවන් විදුලි නිලධාරීන් සමග සම්මුඛ සාකච්ඡා පැවැත්වීම මෙහි දී සිදු කරන ලදී
3. තෝරාගත් වැඩසටහන් පිළිබඳව අත්තර්ගත විශ්ලේෂණයක යෙදීම
4. කොන්මලේ ප්‍රජා ගුවන් විදුලි ඉතිහාසය අධ්‍යයනය කිරීම
5. ගුවන් විදුලි පරිපාලන වාර්තා අධ්‍යයනය කිරීම
6. කොන්මලේ ප්‍රජා ගුවන් විදුලි දෛනික වැඩසටහන් පත්‍රිකා අධ්‍යයනය කිරීම

යන ක්‍රමවේදයන් දත්ත එක්රැස් කිරීමේ දී භාවිත කරන ලදී.

දත්ත විශ්ලේෂණය:-

ප්‍රමාණාත්මක දත්ත ප්‍රතිගත, මාතය,මධ්‍යස්ථය, මධ්‍යනය වැනි සංඛ්‍යාත විද්‍යාත්මක ක්‍රම භාවිත කරමින් විශ්ලේෂණය කරන ලද අතර ගුණාත්මක තොරතුරු න්‍යායාත්මක පදනමක් මත පිහිටා අර්ථ නිරූපණය කරන ලදී.

කොන්මලේ ගුවන් විදුලි මූලික ග්‍රවණ කලාපය තුළ බහුවිධ සිද්ධි අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය යොදා ගනිමින් සිදුකල මෙම පර්යේෂණය අනුව දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීමේදී පෙනීයන ප්‍රධාන කරුණු කීපයක් තිබේ.

1. කොත්මලේ ප්‍රජා ගුවන් විදුලි මූලික ශ්‍රවණ කලාපයේ සමාජ සැකැස්මේ වර්තමාන ව්‍යුහය ප්‍රජා ගුවන් විදුලිය ආරම්භක මොහොතේ පැවැති සමාජ සැකැස්මේ ව්‍යුහයෙන් විතැන්වී ඇත. ආරම්භක මොහොතේ කලාපය තුළ පැවැති ගොවි අන්‍යෝන්‍ය වෙන් අන්‍යෝන්‍ය වෙන් විතැන්වී ඇති බවත් පෙනීයයි. උදා:- වෙලෙඳ කම්කරු, ඇගැලුම් සේවක, රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශයේ රැකියා, රැකියා විරහිත ආදී වශයෙන් දැකිවිය හැකිය.
2. එම නිසා ප්‍රජා ගුවන් විදුලිය ආරම්භක මොහොතේ පැවැති සන්නිවේදන අවශ්‍යතා සහ වර්තමානයේ කලාපය තුළ පැවැති සන්නිවේදන අවශ්‍යතා අතර පරතරයක් පවතී
3. අගනගරය කේන්ද්‍රීය සන්නිවේදන මාධ්‍යය ජාලාවන් මගින් කලාපයේ ජන ජීවිතය කෙරෙහි බලපෑම් කරන බවක් පෙනීයයි. ඒ එනම් මූලික ශ්‍රවණ කලාපයේ ජීවත් වන ප්‍රජාවගේ දෛනික අවශ්‍යතා ජ් ආහාර, ඇඳුම්, විවේකය ගත කිරීම, විනෝදායන මාර්ග, රැකියා අවස්ථා, හර පද්ධතින් ආදී සියල්ල - කොළඹ කේන්ද්‍රීය මාධ්‍යය මගින් දෙනු ලබන පණිවිඩ හරහා පාලනය කරනු ලබන තත්ත්වයක් හට ගෙන ඇත. එනම් කොළඹ කේන්ද්‍රීය පෞද්ගලික ගුවන්විදුලිය හා රූපවාහිනී නාලිකා මගින් කලාපයේ ප්‍රජා අවශ්‍යතා මවමින් සිටී.
4. බරපතල හා දැවෙන සමාජ ප්‍රශ්න සාකච්ඡා කරනු ලබන හා ඒවාට සංවේදී වන වැඩසටහන්වලට වඩා සරල වින්දනය ලබාදෙන වැඩසටහන් කෙරෙහි වැඩි ශ්‍රාවක ප්‍රතිචාරයක් දක්වයි.

6. එනිසා කොන්මලේ ප්‍රජා ගුවන් විදුලියට ද සරල වින්දනය මූලික කරගත් සමාජ ප්‍රශ්න පිළිබඳව ගැඹුරින් කපිකාවක යෙදෙන වැඩසටහන් ආකෘතිවලින් බැහැරව ඒ පිළිබඳව සරලව සාමීචියක යෙදෙන වැඩසටහන් ආකෘති කෙරෙහි අවධානයක් යොමු කිරීමට සිදුවී තිබේ.

6. ප්‍රජා ගුවන් විදුලියට ස්වාධීනව කටයුතු කිරීමට අවශ්‍ය ඉඩකඩ සකස් කළ යුතුයි .

7. සාම්ප්‍රදායික ගුවන් විදුලි ආකෘති භාවිත කරමින් ඉදිරිපත් කරන වැඩසටහන් ප්‍රතික්ෂේප වන අතර, ජනප්‍රිය පෞද්ගලික ගුවන් විදුලි සේවාවන් මගින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන වැඩසටහන් ආකෘති කෙරෙහි නැඹුරුවන ලෙස බල කෙරෙන ආකාරයේ ග්‍රාවක ප්‍රතිචාර ලැබෙමින් පවතී.

8. ගුවන් විදුලි නාලිකා සංඛ්‍යාව වැඩිවීම නිසා නිශ්චිත අසන්නන් නොමැති අතර, අසන්නන් රඳවා ගැනීමේ විවිධ ක්‍රමවේදයන් ප්‍රජා ගුවන් විදුලියට අත්හදා බැලීමට සිදුවෙයි.

නිගමන:-

අධ්‍යයනයේ ප්‍රතිඵල විශ්ලේෂණය කිරීමෙන් පසු ඵලඹෙන ලද නිගමන කෙටියෙන් මෙසේ දැක්විය හැකිය.

1. කොන්මලේ ප්‍රජා ගුවන් විදුලිය ආරම්භක මොහොතේ පැවති අරමුණු හා පරමාර්ථ අතින් වෙනසකට භාජනය වී තිබීම. එනම් ප්‍රජා ගුවන් විදුලිය සංකල්පී තලයේදී අර්බුදයකට මුහුණපා තිබීම.
2. ශ්‍රවණ කලාපයේ සමාජ- ආර්ථික අවශ්‍යතාවල ස්වරූපයන් වෙනස්වී නව සමාජ- ආර්ථික අවශ්‍යතා හටගනිමින් පැවතීම.

3. එනිසා වත්මන් සමාජ, ආර්ථික, දේශපාලන අවශ්‍යතා ග්‍රහණය කරගත හැකි ස්වරූපයේ වැඩසටහන් ආකෘති ගොඩනැගීමට සිදුවීම.
4. ප්‍රජා ගුවන් විදුලිය පවතින සාම්ප්‍රදායික පරිපාලන රටාවන් වෙනස්කොට වර්තමාන අවශ්‍යතා නියෝජනය කළහැකි ආකාරයේ පරිපාලන ව්‍යුහයන් නවීකරණය කිරීම.
5. නව තාක්ෂණික මෙවලම් සහ සමාජ අවශ්‍යතා හඳුනාගනිමින් නිර්මාණශීලී සංවර්ධන සන්නිවේදන කාර්යයක නිරත වීමට අවශ්‍ය දැනුම, කුශලතා, ආකල්ප ගුවන් විදුලි ශිල්පීන් තුළ වර්ධනය කිරීම.
6. ප්‍රජා ගුවන් විදුලියේ ඉදිරි පැවැත්ම සඳහා වානිජ පරමාර්ථ අරමුණු කරගත් වැඩසටහන්වල ප්‍රතිශතය වැඩි කිරීම
7. දැනුම ලබාදෙන දීර්ඝ සම්මුඛ සාකච්ඡා සහිත වැඩසටහන් වෙනුවට 'දැනුම මූලාශ්‍ර' පිලිබඳ තොරතුරු සපයන සරල වින්දනය පදනම් කරගත් වැඩසටහන් වැඩි කිරීම.
8. පවිගත කළ වැඩසටහන් අඩුකොට සජීවී මැදිරි හා බාහිර වැඩසටහන් වැඩිකිරීම.
9. ශ්‍රාවක පිරිසට වැඩි ඉඩකඩක් ගුවන් විදුලි විකාශන කාලය තුළ ලබාදීමට කටයුතු කිරීම.
10. ප්‍රදේශයේ හඳුනාගත් සංවර්ධන අවශ්‍යතා නිර්මාණශීලීව ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කිරීම.